

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROSISTEMA

10 | 2010

MĖNESINIS BIULETENIS

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

01 | 2010

02 | 2010

03 | 2010

04 | 2010

05 | 2010

06 | 2010

07 | 2010

08 | 2010

09 | 2010

10 | 2010

11 | 2010

12 | 2010

MĖNESINIS BIULETENIS SPALIS

ĮVADINIS STRAIPSNIS

2010 m. spalio 7 d. vykusiame posėdyje, remdamasi savo reguliaria ekonomine ir pinigų analize, Valdančioji taryba pagrindines ECB palūkanų normas kaip ir anksčiau įvertino esant tinkamomis ir nusprendė jų nekeisti. Remdamasi visa po 2010 m. rugsėjo 2 d. įvykusio Valdančiosios tarybos posėdžio paskelbta nauja informacija ir analizėmis, Valdančioji taryba tebesilaiko nuomonės, kad pinigų politikai svarbiu vidutiniu laikotarpiu kainų pokyčiai ir toliau bus nedideli. Naujausi ekonominiai duomenys atitinka lūkesčius, kad šių metų antrąjį ketvirtį ekonomikos atsigavimas turėtų būti nuosaikus, o augimo tempas turėtų ir toliau būti teigiamas. Tačiau ekonomikoje vis dar dominuoja neapibrėžtumas. Pinigų analizė patvirtina, kad vidutiniu laikotarpiu infliacinis spaudimas tebėra nedidelis, kaip rodo lėtai didėjantis pinigų kiekis ir kreditavimas. Valdančioji taryba mano, kad vidutiniu laikotarpiu kainų stabilumas bus užtikrintas, o tai palaikys euro zonos namų ūkių perkamąją galią. Infliacijos lūkesčiai ir toliau atitinka siekį vidutiniu laikotarpiu palaikyti infliacijos lygį artimą, bet mažesnę kaip 2 %. Tebėra labai svarbu palaikyti įtvirtintus infliacijos lūkesčius.

Apskritai šiuo metu toliau įgyvendinama skatinamoji pinigų politika. Politikos pozicija, likvidumo teikimas ir paskirstymo būdai bus atitinkamai koreguojami atsižvelgiant į tai, kad visos specialiosios priemonės, įgyvendintos esant itin didelei įtampa finansų rinkoje, visiškai atitinka ECB įgaliojimus ir yra laikino pobūdžio. Dėl to ateityje Valdančioji taryba ir toliau labai atidžiai stebės visus pokyčius.

Kalbant apie ekonominę analizę, pažymėtina, kad 2010 m. antrąjį ketvirtį, palyginti su ankstesniu ketvirčiu, daugiausia dėl vidaus paklausos, bet iš dalies ir dėl trumpalaikių vidaus veiksmų, euro zonos realusis BVP sparčiai augo – 1,0 %. Naujausi statistikos duomenys ir apžvalgų informacija iš esmės patvirtina, kad tikimasi, jog šių metų antrąją pusę augimas tiek euro zonoje, tiek visame pasaulyje sulėtės. Nepaisant to, euro zonos ekonomikos atsigavimo tempas tebėra teigiamas. Tikimasi, kad

pasaulinis atsigavimas tęsis, o tai, manoma, ir toliau darys teigiamą įtaką euro zonos eksporto paklausai. Be to, privačiojo sektoriaus vidaus paklausa turėtų ir toliau nuosekliai didėti, palaikoma skatinamosios pinigų politikos ir priemonių, kuriomis siekiama atkurti finansų sistemos funkcionavimą. Vis dėlto tikėtina, kad ekonominės veiklos atsigavimą slopins įvairių sektorių balansų koregavimo procesas.

Valdančiosios tarybos vertinimu, ir toliau vėluojant neapibrėžtumui dėl ūkio raidos perspektyvų, yra rizika, kad ūkio plėtra bus lėtesnė negu tikimasi. Viena vertus, pasaulio prekyba gali didėti sparčiau negu tikimasi, o tai skatins euro zonos eksportą. Kita vertus, vis dar kelia susirūpinimą atsinaujinusi įtampa finansų rinkose. Be to, rizika, kad augimas mažės, taip pat susijusi su vėl pradėjusiomis kilti naftos ir kitų žaliavų kainomis, protekcionistiniu spaudimu, pasaulio ekonomikos nesubalansuotumo nesklendaus koregavimosi galimybe.

Kalbant apie kainų pokyčius, remiantis Eurostato išankstiniu įverčiu, rugsėjo mėn. pagal SVKI apskaičiuota metinė infliacija buvo 1,8 % (rugpjūčio mėn. – 1,6 %). Infliacijos padidėjimas buvo numatytas ir jis susijęs su energijos sudedamosios dalies sukeltais bazės efektais. Kelis ateinančius mėnesius pagal SVKI apskaičiuota infliacija svyruos dabartiniu lygiu, o kitais metais vėl sumažės. Apskritai 2011 m. infliacijos lygis turėtų būti nedidelis dėl mažo spaudimo vidaus kainoms. Infliacijos lūkesčiai vidutiniu ir ilgesniu laikotarpiais ir toliau visiškai atitinka Valdančiosios tarybos siekį vidutiniu laikotarpiu palaikyti infliacijos lygį artimą, bet mažesnę kaip 2 %.

Yra tam tikra rizika, kad kainos gali kilti sparčiau, negu šiuo metu tikimasi. Ji daugiausia susijusi su energijos ir ne naftos žaliavų kainų raida. Be to, netiesioginiai mokesčiai ir administruojamosios kainos gali pakilti daugiau, negu šiuo metu tikimasi dėl poreikio vykdyti fiskalinę konsolidaciją ateinančiais metais. Kartu rizika vidaus kainų ir sąnaudų raidai yra nedidelė.

Analizuojant pinigų raidą, P3 metinis augimo tempas 2010 m. rugpjūčio mėn. padidėjo iki 1,1 % (liepos mėn. – 0,2 %). Paskolų privačiam sektoriui metinis augimo tempas padidėjo iki 1,2 %, palyginti su 0,8 % praėjusį mėnesį. Abiem atvejais šis didėjimas rodo gana didelius mėnesio srautus. Vis dar lėti augimo tempai patvirtina vertinimą, kad vidutiniu laikotarpiu pinigų augimo tempas ir infliacinis spaudimas yra nedideli.

Pajamingumo kreivė buvo vis dar palyginti stati, tačiau pamažu nyksta neigiamas jos poveikis pinigų augimui. Be to, nors skirtumas tarp palūkanų už įvairius trumpalaikius indėlius tebėra iš esmės nedidelis, skirtumas tarp palūkanų už trumpalaikius indėlius ir vienos nakties indėlius šiek tiek didėja. Todėl toliau lėtėjo prieš tai buvęs didelis metinis P1 augimo tempas – 2010 m. rugpjūčio mėn. jis sudarė 7,7 %, nors kiti trumpalaikiai indėliai per metus sumažėjo lėtesniu tempu.

Kylantis bankų paskolų nefinansiniam privačiam sektoriui metinis augimo tempas rodo toliau po truputį didėjantį teigiamą paskolų namų ūkiams augimą ir vis mažiau neigiamą metinį paskolų nefinansinėms korporacijoms augimą. Naujausi pokyčiai atitinka ir ankstesnių verslo ciklą metu stebėtą atsiliekančią paskolų reakciją į ekonominio aktyvumo pokyčius verslo ciklo metu.

Pastaruoju metu bankai nuosekliai didino bendrą savo balansų dydį, tačiau bankams vis dar bus sudėtinga didinti nefinansinio sektoriaus kreditavimą, kai dar padidės paklausa. Siekdami įveikti šį iššūkį, prireikus bankai turėtų nepaskirstyti pelno, pasinaudoti rinkos galimybėmis arba visapusiškai pasinaudoti vyriausybės siūlomomis priemonėmis kapitalui restruktūrizuoti.

Apibendrinant pasakytina, kad dabartinės pagrindinės ECB palūkanų normos tebėra tinkamos. Todėl Valdančioji taryba nusprendė jų nekeisti. Remdamasi visa po 2010 m. rugsėjo 2 d. įvykusio Valdančiosios tarybos posėdžio

paskelbta nauja informacija ir analizėmis, Valdančioji taryba tebesilaiko nuomonės, kad pinigų politikai svarbiu vidutiniu laikotarpiu kainų pokyčiai ir toliau bus nedideli. Naujausi ekonominiai duomenys atitinka lūkesčius, kad šių metų antrąjį ketvirtį ekonomikos atsigavimas turėtų būti nuosaikus, o augimo tempas turėtų ir toliau būti teigiamas. Tačiau ekonomikoje vis dar dominuoja neapibrėžtumas. Tarpusavyje palyginti ekonominės ir pinigų analizės rezultatai patvirtina, kad vidutiniu laikotarpiu infliacinis spaudimas tebėra nedidelis, kaip rodo lėtai didėjantis pinigų kiekis ir kreditavimas. Valdančioji taryba mano, kad vidutiniu laikotarpiu kainų stabilumas bus užtikrintas, o tai palaikys euro zonos namų ūkių perkamąją galią. Infliacijos lūkesčiai vis dar atitinka siekį vidutiniu laikotarpiu palaikyti infliacijos lygį artimą, bet mažesnę kaip 2 %. Tebėra labai svarbu palaikyti įtvirtintus infliacijos lūkesčius.

Kalbant apie fiskalinę politiką, Valdančioji taryba atsižvelgia į kai kurių euro zonos šalių neseniai padarytus pareiškimus dėl priemonių biudžetų nesubalansuotumams koreguoti. Iš tiesų, kai kurios šalys turi išspręsti rimtas problemas, todėl būtina imtis skubių, ryžtingų ir įtikinamų koregavimo veiksmų. Reikia patikimų kelerius metus apimančių konsolidacijos planų, sustiprinančių visuomenės pasitikėjimą vyriausybių gebėjimu atkurti valstybės finansų tvarumą, sumažinti palūkanų normų rizikos premijas ir taip vidutiniu laikotarpiu palaikyti tvarų augimą. Visų euro zonos šalių 2011 m. biudžetas turi būti sudaromas atsižvelgiant į išipareigojimą siekti ryžtingos fiskalinės konsolidacijos, atitinkančios šalių išipareigojimus pagal paviršinio deficito procedūras. Fiskalinei konsolidacijai paspartinti reikėtų pasinaudoti visais potencialiais teigiamais fiskaliniais pokyčiais, susijusiais su, pavyzdžiui, palankesne negu tikėtasi makroekonominė aplinka.

Būtina skubiai įgyvendinti radikalias struktūrines reformas, siekiant pagerinti didesnio tvaraus augimo perspektyvas. Esminės reformos ypač reikalingos toms šalims, kurių sumažėjęs konkurencingumas arba kurios turi didelį išdo

ir išorės deficitą. Šalinant darbo rinkos nelankstumą ir skatinant darbo našumo kilimą, toliau bus stiprinamos struktūrinio ekonomikos prisitaikymo galimybės šiose šalyse. Didėjanti produktų rinkos konkurencija, ypač paslaugų sektoriuose, taip pat palengvintų pramonės restruktūrizavimą ir paskatintų naujoves bei naujų technologijų taikymą.

Šiame ECB mėnesinio biuletenio numeryje yra vienas straipsnis. Jame aprašoma, kaip ECB reagavo į įvairius finansų rinkos krizės etapus taikydamas į vidutinį laikotarpį orientuotą pinigų politikos strategiją.